

למורה:

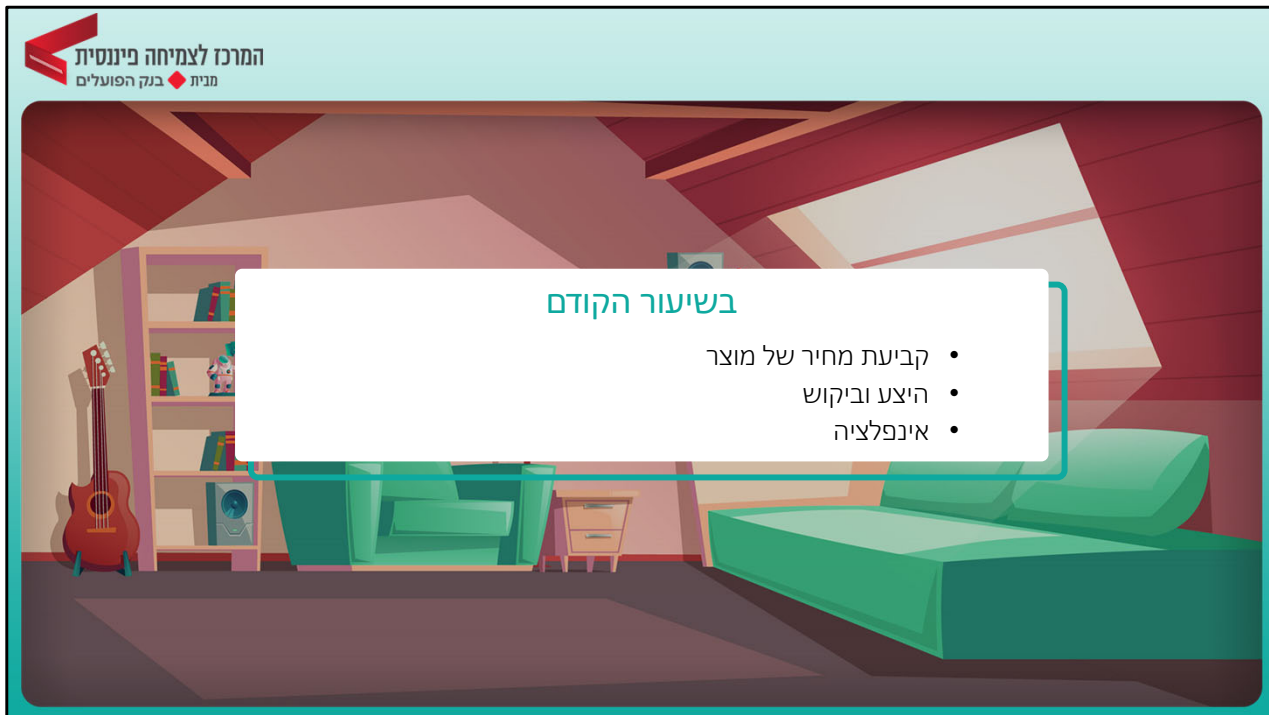
שיעור זה הוא השיעור השני בתכנית "חינוך לאחריות" המיועד לכיתות ה'ו', תחת החטיבה הראשונה "הכסף שלי".
מיקום השיעור ברצף הלמידה: שיעור שני בתכנית, אחרי שיעור "כמה זה עולה לי"

נושאי השיעור:

- תפקידו של הבנק
- חשבון עו"ש
- משיכת יתר

ציוד נדרש לשיעור:

- להצגת המצגת: מחשב, מקרן

למורה: (2 דק')

בצעי חזרה על החומר מהשיעור הקודם:

בשיעור הקודם למדנו על חלק מהקריטריונים המשפיעים על מחירו של מוצר כגון היצע וביקוש. כמו כן, למדנו מהי אינפלציה וכיצד היא משפיעה על ערך הכסף.

שאלי: האם יש משהו לא מובן מהשיעור הקודם?

השלימי את החסר אם נדרש.

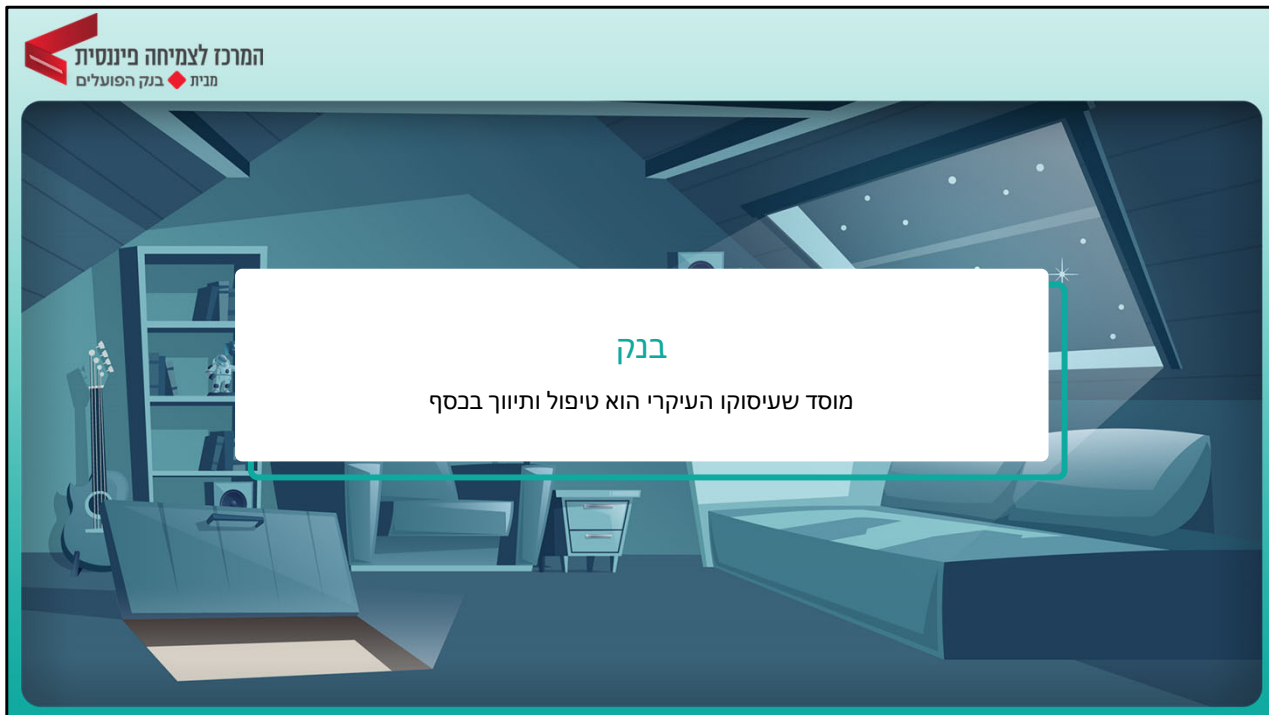
בעקבות משימת החקר ביקור בסניף בנק

למורה: (5 דק')

בקשי מהתלמידים לספר על החוויה שלהם מהביקור בבנק.

שאלי:

- באיזה בנק ביקרתם?
- כמה אנשים ביקרו בבנק בזמן שהייתם?
- מה עשו הלקוחות שהגיעו לבנק?
- מה למדתם על הבנק מהביקור בו?
- מהו תפקידו של הבנק? למה הוא משמש?

בנק

מוסד שעיסוקו העיקרי הוא טיפול ותיווך בבסוף

למורה: (3 דק')

הציגי את מטרתו של הבנק המופיעה על גבי השקף.

הסבירי: כעת אקריא לכם סיפור קצר שמסביר למה יש צורך בבנקים וכיצד הם התפתחו.
(נספח ב')

בנקים

- בבנק שמים "לשמירה" את הכסף שאיננו זקוקים לו בעת
- המשכורת שאנו מרוויחים מידי חודש לרוב מופקדת בבנק
- כאשר נצטרך את הכסף, אנו יכולים לבקש אותו בכל עת

למורה: (5 דק')

סכמי את הנקודות על גבי השקף.

לכל אדם יש בבנק 'חשבון' בו מנוהלים כספיו. כשאדם מקבל משכורת, לרוב סכום הכסף נכנס ישירות לחשבון הבנק.

הסבירי: אם לאדם יש 500 שקלים בחשבון הבנק (כתבי 500 ש"ח על הלוח) ובתחילת החודש הוא מקבל משכורת של 2000 ש"ח (כתבי 2000 ש"ח על הלוח) יהיו לו 2500 ש"ח בחשבון (כתבי את הסימן + בין הסכומים וסכמי).

שאלי: אם למחרת אותו אדם עורך קניות בשוק ולצורך כך הולך לבנק ומבקש 'למשוך' 350 ש"ח, איזה סכום ישאר בחשבון הבנק?

שאלי את התלמידים:

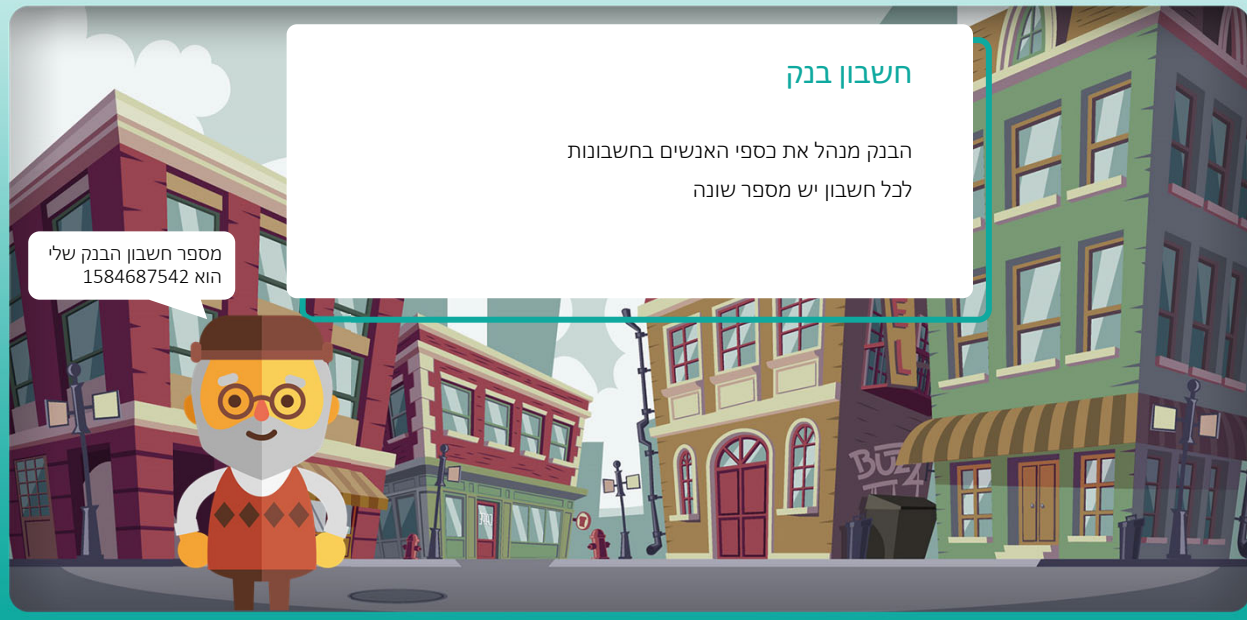
האם ראיתם פעם כיצד 'מושכים' את הכסף מהבנק?

הסבירי: ישנן דרכים שונות לבקש את הכסף שלכם מהבנק. למשל אפשר ללכת לבנק ולבקש את הכסף מהבנקאי (מי שביקר בבנק קרוב לוודאי ראה זאת), אפשר להשתמש במכשיר הכספומט שנמצא ברחוב בסמוך לבנק.

חשבון בנק

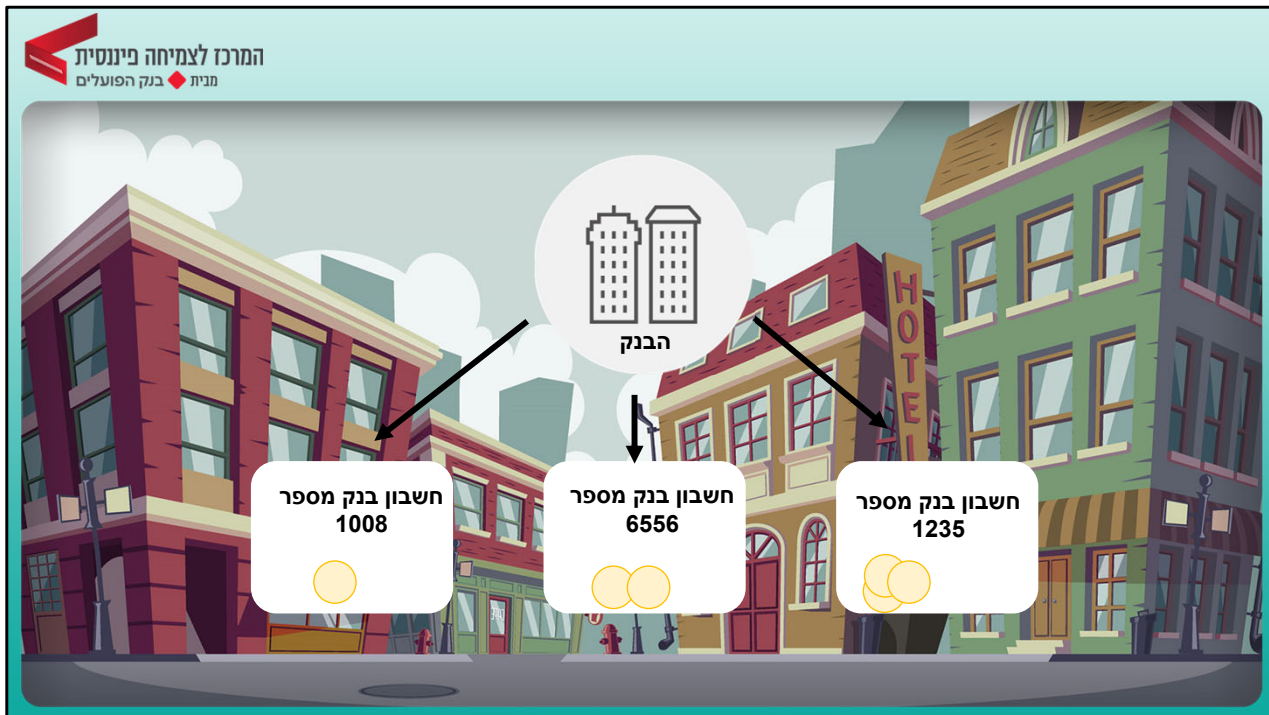
הבנק מנהל את כספי האנשים בחשבונות
לכל חשבון יש מספר שונה

מספר חשבון הבנק שלי
הוא 1584687542

למורה: (5 דק')

הסבירי: לכל אדם שמנהל את כספיו בבנק יש חשבון בנק. לכל חשבון בנק יש מספר שונה. כך למעשה אפשר לזהות למי שייך החשבון (תני דוגמא: לדני יש חשבון בנק שמספרו 123 וליוסי יש חשבון בנק שמספרו 777. כשדני רוצה למשוך כסף מהחשבון, הוא אומר לבנקאי שמספר החשבון שלו הוא 123 וככה הבנקאי יודע מאיזה חשבון לקחת את הכסף. **שאלי:** אם לדעתכם דני היה אומר לבנקאי שמספר החשבון שלו הוא 777, האם הבנקאי היה נותן לו את הכסף? (התשובה היא כמובן לא. הבנקאי מזהה את הלקוח באמצעות תעודת זהות לפני ביצוע המשיכה).

למורה: (3 דק')

הסבירי: לכל אדם שמנהל את כספיו בבנק יש חשבון בנק. לכל חשבון בנק יש מספר שונה. כך למעשה אפשר לזהות למי שייך החשבון (תני דוגמא: לדני יש חשבון בנק שמספרו 123 וליוסי יש חשבון בנק שמספרו 777. כשדני רוצה למשוך כסף מהחשבון, הוא אומר לבנקאי שמספר החשבון שלו הוא 123 וככה הבנקאי יודע מאיזה חשבון לקחת את הכסף. **שאלי:** אם לדעתכם דני היה אומר לבנקאי שמספר החשבון שלו הוא 777, האם הבנקאי היה נותן לו את הכסף? (התשובה היא כמובן לא. הבנקאי מזהה את הלקוח באמצעות תעודת זהות לפני ביצוע המשיכה). **הסבירי:** האפשרות לפתוח חשבון בנק ניתנת לאנשים מגיל תיכון.

בחשבון העו"ש שלי אני יכול:

להפקיד כסף

למשוך כסף

להעביר כסף

למורה: (2 דק')

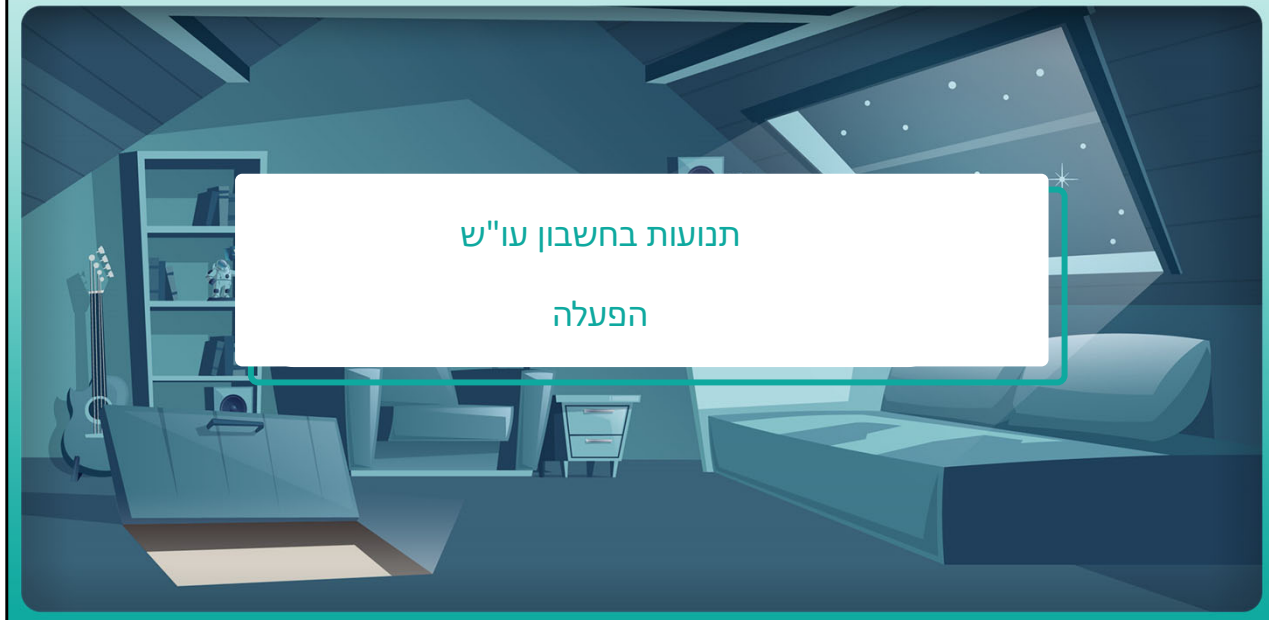
הסבירי:

חשבון בנק נקרא גם חשבון עובר ושב, או בראשי תיבות: חשבון עו"ש.
שאלי: למה לדעתכם קוראים לחשבון הבנק חשבון עובר ושב?
הסבירי: בחשבון הבנק כסף עובר ושב, יש תזוזה של כסף ממקום למקום.

בבנק נוכל לבצע 3 פעולות עיקריות:

- הפקדת כסף: הכנסת כסף לחשבון
- העברת כסף: העברת כסף מחשבון עו"ש שלנו לחשבון עו"ש שני
- משיכת כסף: לקיחת כסף מחשבון העו"ש

כמו שאמרנו קודם, המשכורת החודשית מופקדת על ידי המעסיק לחשבון העו"ש. המעסיק יודע מה מספר החשבון שלנו ונותן הוראה להפקיד לשם את המשכורת.
הדגיש: יש עוד פעולות רבות נוספות המבוצעות בבנק. על חלקן נרחיב בשיעורים הבאים.

זמן כולל להפעלה כ-15 דק'

מטרת ההפעלה: המחשת הכנסות והוצאות בחשבון הבנק.

הנחיות למורה:

- חלקי את הכיתה לזוגות. לכל זוג חלקי את נספח א'.

בסיום ההפעלה שאלו:

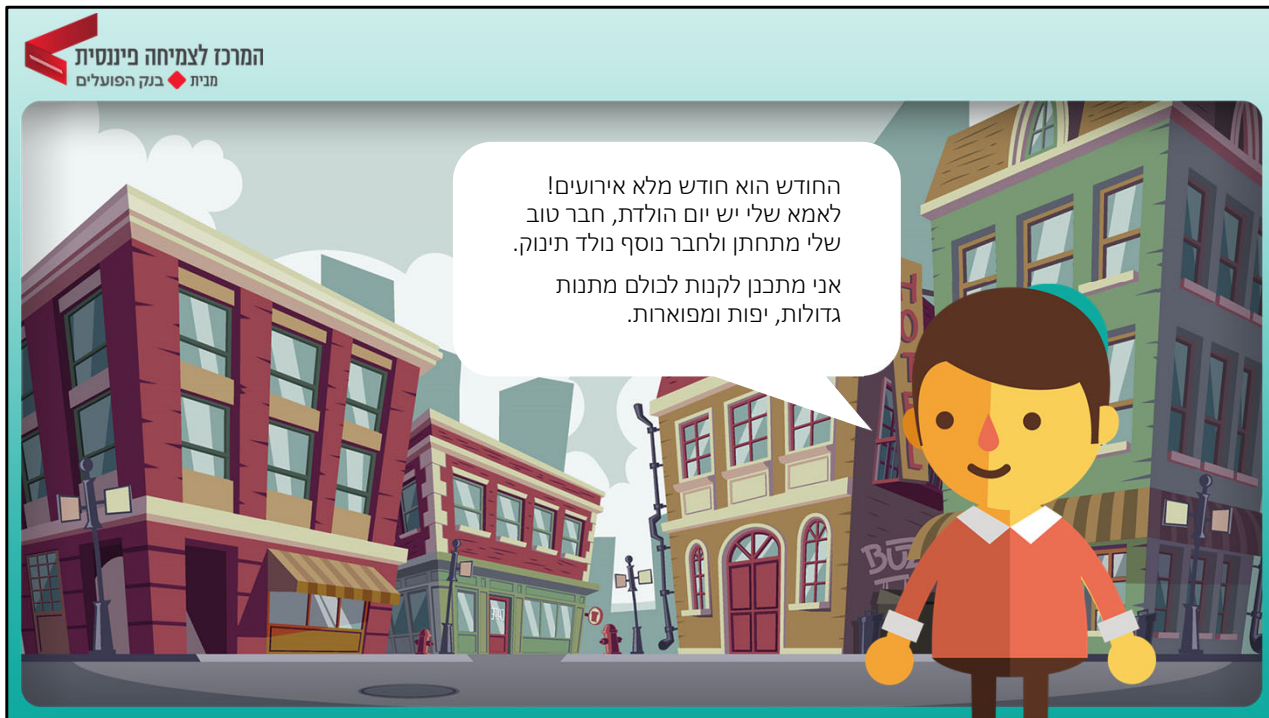
- מהו סכום ההוצאות הכולל של משפחת לוי לחודש ינואר? **6440 ש"ח** (סכום חיבור כלל ההוצאות)

- מהו סכום ההכנסות הכולל של משפחת לוי לחודש ינואר? **7000 ש"ח** (סכום כלל ההכנסות)

- מהו הסכום העו"ש שיהיה למשפחת לוי בסיום חודש ינואר? **1310 ש"ח** (היתרה הראשונית ועוד סכום ההכנסות פחות סכום ההוצאות).

שאלו: מה היה קורה אילו במהלך החודש לפתע היה מתקלקל האוטו של משפחת לוי ותיקון האוטו היה עולה 2000 ש"ח. האם היתה להם יכולת לתקן את האוטו? (התשובה היא שההוצאות גדולות מההכנסות. במצב כזה היו נכנסים לאוברדראפט או שנמנעים מלתקן את האוטו).

הסבירי: במצב כזה, היתה עלולה להווצר בעיה. נלמד על כך בשקפים הבאים.

למורה: (5 דק')

ספרי:

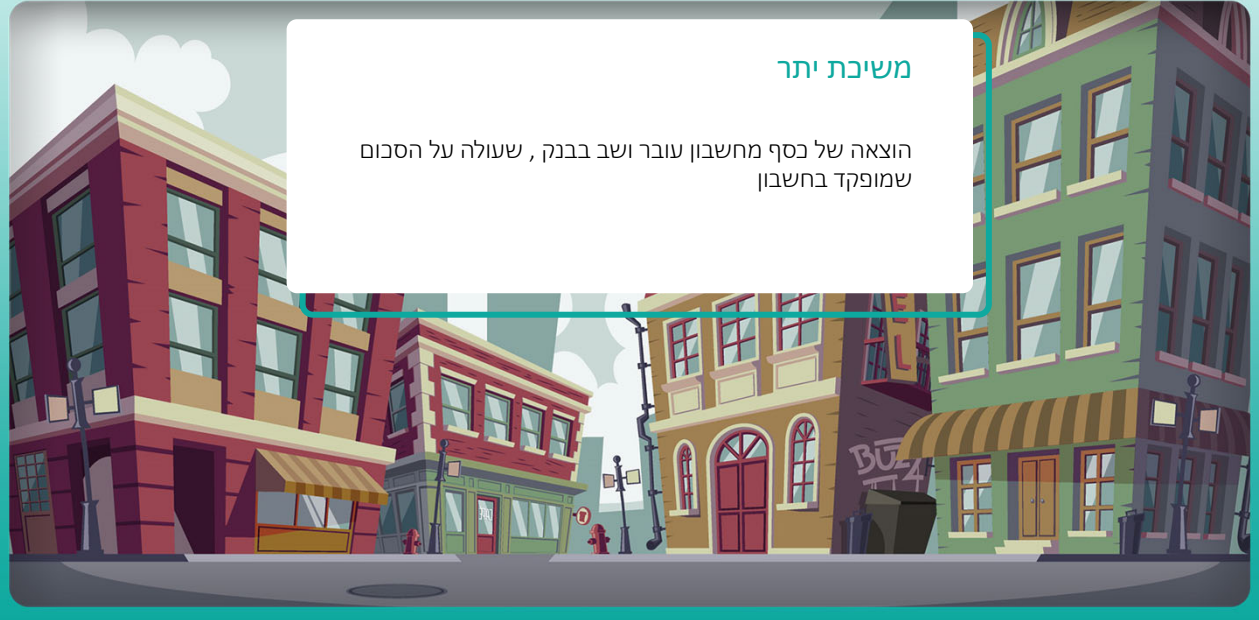
רחל מתכננת החודש לקנות מתנות גדולות ומפוארות לכולם. היא משכה כסף מהבנק, אך עד מהרה הבינה כי הכסף בחשבונה אזל ונגמר. ולא רק זאת... רחל גילתה שבשביל לקנות את כל המתנות היא משכה יותר כסף מהסכום שהיה לה בחשבון הבנק.

שאלי: האם לדעתכם רחל עשתה טוב כאשר קנתה מתנות בסכום העולה על כספה? למה מצב כזה עלול לגרום? איך אתם חושבים שרחל מרגישה במצב זה? איך אתם הייתם מרגישים במצב זה? מה הייתם עושים אחרת?

הסבירי: כשרחל משכה מחשבונה סכום כסף העולה על הסכום שיש לה היא למעשה ביצעה משיכת יתר.

משיכת יתר

הוצאה של כסף מחשבון עובר ושב בבנק, שעולה על הסכום שמופקד בחשבון

למורה: (5 דק')

הציגי את ההגדרה למשיכת יתר ושאלי:

- מדוע נבחר דווקא השם 'משיכת יתר'?
- האם אתם מכירים שמות נוספים למצב של משיכת יתר?

הסבירי:

משיכת יתר נקראת גם "מינוס" או אוברדראפט. כולם מייצגים מצב לא בריא, של בזבז יותר כסף ממה שעומד לרשותנו. הבנק מאפשר מצב זה אבל בצורה מוגבלת. למעשה הוא מלווה לנו את הכסף ומצפה מאיתנו להחזיר את הכסף במהרה.

שאלי:

איך יכולה רחל לנהוג על מנת להמנע ממצב של משיכת יתר?

הסבירי:

רחל יכולה לבחון את כמות הכסף שיש ברשותה בחשבון הבנק ולקנות מתנות שאינן עולות על סכום כסף זה. רחל אמורה לתכנן את צעדיה ואת התנהלותה בחשבון לפני שהיא מושכת את הכסף.

הזכרו במשפחת לוי. אם משפחת לוי היתה משלמת בעד תיקון האוטו היה נוצר מצב בו ההוצאות החודשיות של המשפחה היו גדולות מההכנסות ואף מהיתרה בחשבון. במצב כזה קרוב לוודאי שהמשפחה היתה נמנעת מלתקן את האוטו (בחודש זה).

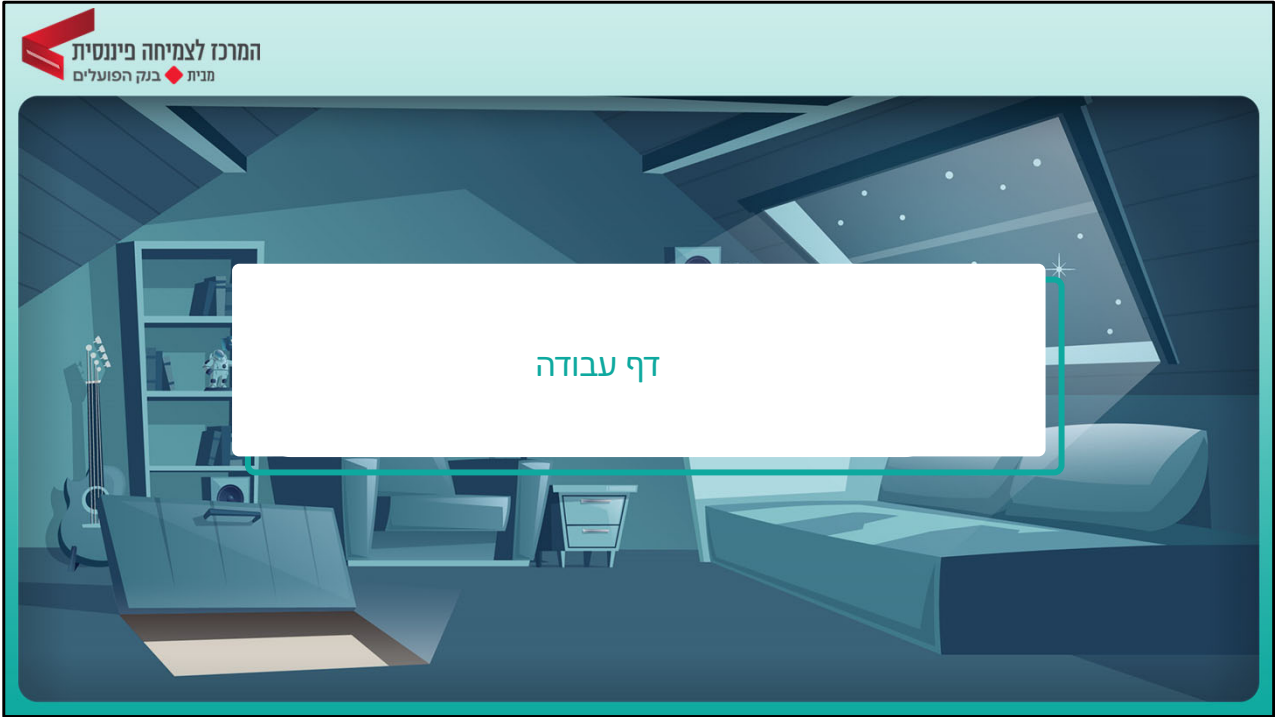
למורה: (5 דק')

ספרי:

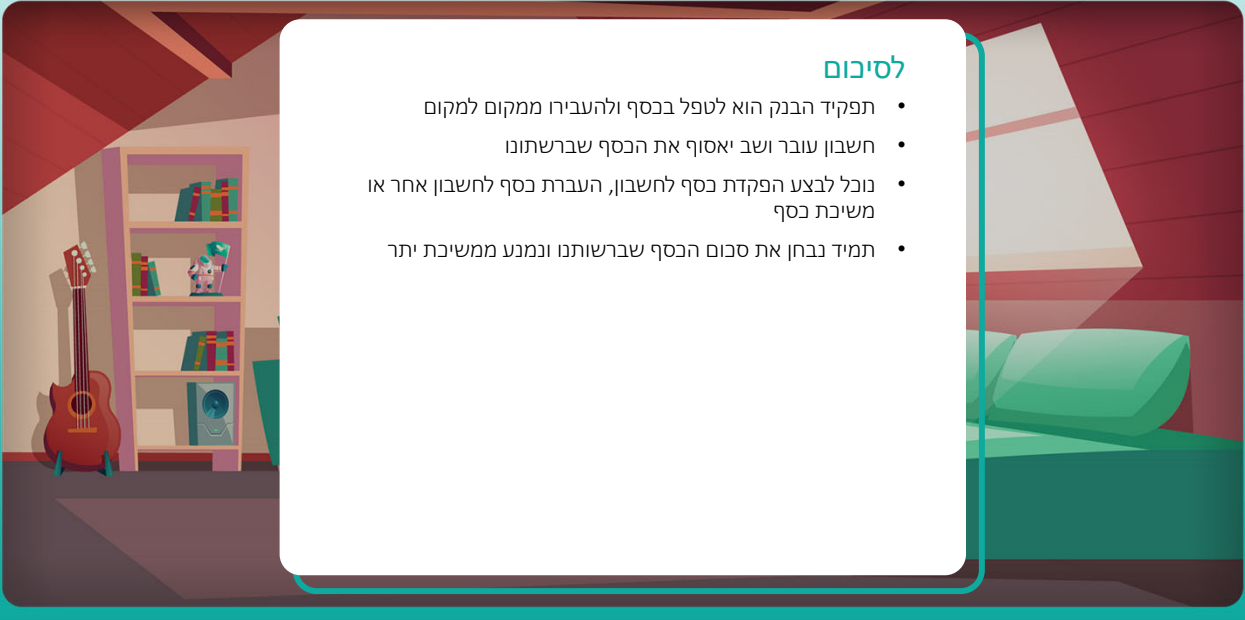
רחל מתכננת החודש לקנות מתנות גדולות ומפוארות לכולם.
היא משכה כסף מהבנק, אך עד מהרה הבינה כי הכסף בחשבונה אזל ונגמר. ולא רק זאת...
רחל גילתה שבשביל לקנות את כל המתנות היא משכה יותר כסף מהסכום שהיה לה בחשבון
הבנק.

שאלי: האם לדעתכם רחל עשתה טוב כאשר קנתה מתנות בסכום העולה על כספה? למה
מצב כזה עלול לגרום? איך אתם חושבים שרחל מרגישה במצב זה? איך אתם הייתם
מרגישים במצב זה? מה הייתם עושים אחרת?

הסבירי: כשרחל משכה מחשבונה סכום כסף העולה על הסכום שיש לה היא למעשה ביצעה
משיכת יתר.

חלקי לתלמידים את דף העבודה.

לסיכום

- תפקיד הבנק הוא לטפל בכסף ולהעבירו ממקום למקום
- חשבון עובר ושב יאסוף את הכסף שברשותו
- נוכל לבצע הפקדת כסף לחשבון, העברת כסף לחשבון אחר או משיכת כסף
- תמיד נבחן את סכום הכסף שברשותנו ונמנע ממשיכת יותר